

SMARTWIZ

GRADE11 AFRIKAANS EXAM

MARKS/PUNTE: 70

PUNTE/MARKS

TIME/TYD: 2 HOURS

SCHOOL/SKOOL _____

CLASS /KLASS(eg. 4A) _____

SURNAME/VAN _____

NAME/NAAM _____

Instruksies vir Leerders:

- Lees alle instruksies sorgvuldig deur voordat jy met die eksamen begin.
- Skryf jou volle naam en studentenommer duidelik op die antwoordblad/boek.
- Beantwoord alle vrae, tensy anders aangedui.
- Wys al jou werk/berekeninge waar nodig.
- Skryf netjies en duidelik.
- Gebruik slegs 'n blou of swart pen. Moenie uitveervloeistof of -tape gebruik nie.
- Elektroniese toestelle (sakrekenaars, selfone, ens.) is nie toegelaat nie, tensy uitdruklik toegelaat.
- Steek jou hand op as jy enige vrae het.
- Moet nie met ander leerders praat tydens die eksamen nie.
- Enige vorm van oneerlikheid sal lei tot onmiddellike diskwalifikasie van die eksamen.

Hierdie eksamen bestaan uit vyf bladsye, insluitend die voorblad.

AFDELING A: BEGRIP (30)

Lees die onderstaande teks aandagtig deur en beantwoord die vrae daarna.

Teks A: 'n Onverwagse Held

Op 'n stil Saterdagoggend stap Thandi deur die besige straat van haar woonbuurt in Johannesburg. Sy was op pad na die biblioteek, haar gunstelingplek om weg te kom van die geraas van die wêreld. Haar skoolprojekte verg navorsing en stilte – iets wat sy altyd by die biblioteek vind.

Terwyl sy by die verkeerslig staan en wag, hoor sy 'n gil. Sonder om eers mooi te dink, hardloop sy in die rigting van die geluid. Op die sypaadjie sien sy 'n bejaarde vrou wat pas beroof is. Die rower hardloop weg met die vrou se handsak.

Thandi huiwer nie. Sy jaag agter die rower aan. Haar hart bons in haar bors, maar sy gee nie moed op nie. Ander mense kyk net aan, verbaas oor die dapper meisie wat die rower agternasit.

Na 'n kort jaagtog glip die rower op 'n nat stukkies sypaadjie en val. Thandi gryp die handsak en draai om om terug te hardloop na die bejaarde vrou toe. Teen die tyd dat sy terugkom, het 'n klein skare mense saamgedrom. Die vrou omhels Thandi met trane in haar oë.

Daardie middag verskyn Thandi se storie op sosiale media en binne ure word sy as 'n "moderne heldin" beskryf. Sy het nie gedink dat haar gewone oggend so sou eindig nie – met haar foto op die voorblad van die plaaslike koerant.

Vrae:

1. Wat was Thandi se oorspronklike plan vir die oggend? (2)

.....

2. Waarom is die biblioteek vir haar 'n spesiale plek? (2)

.....

3. Beskryf die toneel wat Thandi sien nadat sy die gil hoor. (3)

.....

4. Hoe reageer die omstanders op die situasie? (2)

.....

5. Hoe slaag Thandi daarin om die handsak terug te kry? (3)

.....

.....

6. Wat dui aan dat Thandi se optrede op groot skaal erken is? Noem twee voorbeelde. (2)

.....

.....

7. Dink jy Thandi het verantwoordelik opgetree? Motiveer jou antwoord. (3)

.....

.....

.....

8. Watter emosie ervaar die bejaarde vrou toe sy haar handsak terugkry? (1)

.....

9. Hoe weet ons Thandi is nie iemand wat erkenning soek nie? (2)

.....

.....

10. Wat is die boodskap van hierdie teks? (2)

.....

.....

11. Kies die korrekte antwoord. Die woord “heldin” beteken: (1)

- a) ‘n persoon wat bang is
- b) ‘n jong meisie
- c) ‘n dapper vrou
- d) ‘n skrywer van verhale

Antwoord: _____

12. Skryf 'n gepaste opskrif vir hierdie storie. (1)

.....

AFDELING B: OPSOMMING (10)

Lees die volgende paragraaf en som dit op in 80–90 woorde. Skryf net die aantal woorde aan die einde van jou opsomming.

Teks:

Sosiale media beïnvloed jongmense se selfbeeld op verskeie maniere. Al hoe meer tieners vergelyk hulself met die perfekte beelde wat hulle aanlyn sien, wat dikwels onrealisties en gefilter is. Hierdie vergelykings lei dikwels tot minder selfvertroue, angs en selfs depressie. Alhoewel sosiale media ook positiewe kontakte en inligting bied, is dit belangrik om bewus te wees van die effek daarvan op geestesgesondheid.

Skryf jou opsomming hier:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Totaal woorde: _____

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN KONVENSIES (10)

Lees die sin hieronder en beantwoord die vrae.

Sin: Die jong meisie hardloop vinnig oor die pad toe sy 'n gevaar sien.

1. Skryf die sin in die teenwoordige tyd. (1)
.....
2. Skryf die sin in die passiewe vorm. (2)
.....
3. Watter soort sin is dit: eenvoudig, saamgestel of kompleks? (1)
.....
4. Verduidelik die funksie van die bywoord “vinnig” in die sin. (1)
.....
5. Gee 'n sinoniem vir “gevaar”. (1)
.....
6. Watter deel van spraak is die woord “sien”? (1)
.....
7. Verander “meisie” na die verkleinvorm. (1)
.....
8. Skryf die meervoud van “pad”. (1)
.....
9. Skryf 'n vraag met die woord “hoekom” waarin die sin verander word. (1)
.....

AFDELING D: VISUELE GELETTERDHEID – ADVERTENSIE (10)

Kyk na die volgende beskrywing van 'n advertensie en beantwoord die vrae.

Advertensie:

“Happy Syrup”

“Maak elke oomblik soeter!”

1. Wat is die doel van hierdie advertensie? (2)
.....
2. Hoe dra die beeld van die pa en seun by tot die boodskap? (2)
.....
3. Wie is die teikengehoor vir hierdie advertensie? (2)
.....
4. Gee 'n voorbeeld van oordrewe taal wat gebruik word. (2)
.....
5. Wat is die funksie van kleur in die advertensie? (2)
.....

AFDELING E: POËSIE (10)

Lees die volgende gedig en beantwoord die vrae daarna.

Gedig:

Tuisblydag

Ek sit by die venster en kyk na die reën,
drup-drup ritmes speel oor die ruit.
My boek lê oop, maar my gedagtes gly
na warm tee en geselskap wat ek mis.

1. Watter stemming skep die digter in hierdie gedig? (2)
.....
2. Watter sintuie word hier aangespreek? Noem twee. (2)
.....
3. Verduidelik die simboliek van die “reën” in die eerste reël. (2)
.....
4. Wat dink jy beteken “my gedagtes gly”? (2)
.....
5. Skryf een tema van die gedig neer. (2)
.....

TOTAAL: 70 punte
Einde van vraestel

MEMO

AFDELING A: BEGRIP (30)

1. Sy was op pad na die biblioteek / om aan haar skoolprojekte te werk. (2)
2. Dis haar gunstelingplek / dit is stil en help haar fokus op navorsing. (2)
3. 'n Bejaarde vrou is beroof / 'n man hardloop weg met haar handsak / die vrou gil. (3)
4. Hulle kyk net aan / hulle doen niks / hulle is verbaas. (2)
5. Sy jaag die rower agterna / hy gly op 'n nat stukkie / sy kry die handsak terug. (3)
6. Die storie verskyn op sosiale media / haar foto is op die voorblad van die koerant. (2)
7. Aanvaarbaar indien goed gemotiveer: Ja, sy het gehelp sonder om aan haar eie veiligheid te dink – sy het iemand beskerm. (3)
8. Dankbaarheid / verligting / blydschap (enige een aanvaarbaar). (1)
9. Sy het nie verwag om op die voorblad te wees nie / Sy het net haar plig gedoen. (2)
10. Selfs gewone mense kan helde wees / Moenie net toekyk nie – doen iets. (2)
11. c) 'n dapper vrou (1)
12. Enige gepaste opskrif bv. “Thandi, die dapper tiener” of “Heldin op straat” (1)

✓ [30 punte]

AFDELING B: OPSOMMING (10)

Rugsteuninhoud:

- Sosiale media beïnvloed selfbeeld.
- Jongmense vergelyk hulself met perfekte beelde.
- Beelde is dikwels onrealisties.
- Lei tot minder selfvertroue / angs / depressie.
- Het ook positiewe aspekte.
- Bewus wees van effek op geestesgesondheid.

👉 Kriteria:

- Tussen 80–90 woorde: (1 punt)
- 7 relevante feite (1 punt elk): 7 punte
- Taalgebruik en samehang: 2 punte

✓ [10 punte]

AFDELING C: TAAL (10)

1. Die jong meisie hardloop vinnig oor die pad toe sy 'n gevaar sien. (1)

2. Die pad word vinnig oorgesteek deur die jong meisie toe 'n gevaar gesien word. (2)
3. Kompleks (1)
4. Dit beskryf hoe sy hardloop / wys spoed. (1)
5. Bedreiging / risiko (1)
6. Werkwoord (1)
7. Meisietjie (1)
8. Paaie (1)
9. Hoekom hardloop die jong meisie vinnig oor die pad? (1)

✓ [10 punte]

AFDELING D: VISUELE GELETTERDHEID – ADVERTENSIE (10)

1. Om 'n produk (stroop) te adverteer en verkoop. (2)
2. Wys gesinskwaliteitstyd / emosionele verbondenheid wat met die produk geassosieer word. (2)
3. Ouers met jong kinders / gesinne wat saam tyd spandeer. (2)
4. “Maak elke oomblik soeter!” is oordrewe taal. (2)
5. Warm kleure skep 'n gevoel van geluk, huislikheid en liefde. (2)

✓ [10 punte]

AFDELING E: POËSIE (10)

1. Rustige / introspektiewe / verlange / nostalgiese stemming. (2)
2. Sien (reën, venster), hoor (ritmes), smaak (tee). (Enige twee) (2)
3. Reën simboliseer hartseer / eensaamheid / refleksie. (2)
4. Haar aandag dwaal af / sy dink aan iets anders. (2)
5. Eensaamheid / isolasie / behoefte aan geselskap / huislike warmte. (2)

✓ [10 punte]

✓ TOTAAL: 70 PUNTE